

prodeje konány a při nich věci úpadcovy nebyly za nepoměrně nízký peníz vydraženy. Exekuční soud, zamítнув žádost o povolení prodeje z toho důvodu, že byl na jmění Fr. S-a vyhlášen konkurs, neměl pro zamítnutí to zákonného důvodu, neboť ani § 10 ani § 12 konk. řádu nelze v tomto případě použítí a proto správně rekursní soud změnou usnesení toho povolil navrhovaný prodej. Při tom nikterak nepadá na váhu, zda zabavené předměty byly mezi tím dne 13. srpna 1921 dle § 119 konk. ř. veřejně prodány.

Čís. 1264.

Subjektivní nemožnost plnění, jež nastala po uzavření smlouvy, nesproštuje dlužníka povinnosti plnění předmět smlouvy, a to bez rozdílu, zda jde o věc zastupitelnou či nezastupitelnou.

(Rozh. ze dne 25. října 1921, Rv I 479/21.)

Smírem ze dne 18. září 1919 zavázal se žalovaný, že dá pro žalobce v uschování činely, avšak ještě téhož dne je dal do veřejné dražby, v níž je sám koupil a po té na podzim roku 1920 je opět prodal třetí osobě. Žalobě, domáhající se na žalovaném, by dodržel smír, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud ji zamítl. Důvody: Odvolání nelze upřítí oprávnění potud, pokud běže rozsudek v odpor pro nesprávné posouzení právní, jež spatřuje odvolatel v tom, že tu bylo neprávem použito ustanovení § 919 obč. zák. ve starém znění. Po této stránce dlužno poukázati k tomu, že není mezi stranami sporu o tom, že odvolatel činely, jež dne 18. září 1919 ve veřejné dražbě vydražil, již nemá, nýbrž že je prodal na podzim 1920, tedy ještě dávno před žalobou, která byla podána dne 1. února 1921, kapelníkovi. Tomu-li tak, je žaloba, domáhající se toho, by odvolatel splnil tvrzenou úmluvu z 18. září 1919, naprosto pochybena, neboť tu nejde o původní nemožnost plnění, jak na myslí má ustanovení § 878 obč. zák. ve znění III. novely, nýbrž o dodatečnou nemožnost plnění, která byla přivoděna odvolatelem, a v případě takovém dlužno užítí ustanovení § 920 obč. zák. (ve znění III. novely), který praví, že druhý smluvník může žádati pouze náhradu škody pro nesplnění nebo od smlouvy ustoupiti. Nemělo by také smyslu, aby odvolatel byl odsouzen k něčemu, co splnit nemůže.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Nesprávné právní posouzení věci shledává dovolatel v právním názoru odvolacího soudu, že zcizením předmětu sporu žalovaným nastala proň dodatečná nemožnost plnění, která má v zápětí, že žalobce může požadovati na žalovaném pouze náhradu škody pro nesplnění, nebo může od smlouvy ustoupiti. Vývodům odvolacího soudu v tomto směru nelze přiznati oprávněnosti. Dle občanského zákona sluší totiž rozeznávati objektivní nemožnost plnění od nemožnosti subjektivní, obtížnosti plnění pro zavázaného. Objektivní nemožnost při uzavírání smlouvy působí, že smlouva platná ani nevznikne (§ 878 obč. zák.), objektivní nemožnost do-

datečná má v zápětí zánik závazku (§ 1447 obč. zák.). Nastala-li objektivní nemožnost vinou dlužníka, nebo nehodou, za kterou ručí, může věřitel žádati náhradu škody, neb od smlouvy ustoupiti (§ 920 obč. zák. a § 112 III. dílčí novely). Nemožnost pouze subjektivní, zakládající se toliko v osobních poměrech té které strany, nemá v zápětí neplatnost smlouvy (arg. §§ 653 a 654 obč. zák.). Prodá-li na příklad někdo věc, jež mu nenáleží, není trhová smlouva neplatnou (§ 923 obč. zák.), neboť evikce předpokládá platnost smlouvy; smlouvy dodací jsou platny, ačkoliv prodávající často v den prodeje věcí prodaných nemá a teprve později si je koupí opatří a je dodá. Nastane-li subjektivní nemožnost plnění později, po uzavření smlouvy, nezaniká smlouva, dlužník je povinen předmět smlouvy opatřiti (koupiti, po případě zpět od toho, komu je prodal), a smlouvu splniti. Nemůže-li tak nicméně učiniti, poněvadž na př. vlastník věci mu ji prodati nechce, práv je věřiteli z náhrady interestu. To platí však pouze při plnění věcí nezastupitelných. Závazky druhové, mající za předmět plnění věcí zastupitelných, pomíjejí pouze tehdy, když všechny předměty toho druhu přišly na zmar. Jinak platí pravidlo: druhové věci zánikem jednotlivé věci nepomíjejí. V tomto případě je nesporno, že žalovaný již před podáním této žaloby činely prodal kapelníku L. Kdyby bylo pokládati činely za species, za věci nezastupitelné, nebylo by zde pro žalovaného objektivní nemožnosti plnění. Mohl by přece činely od kapelníka L. zpět koupiti, žalobci dodati, neboť že by kapelník činely zpět prodati nechtěl, nikdo ve sporu netvrdil, tím méně prokázal. Než činely jsou věci zastupitelnou, dají se nahraditi jinými činelami téhož druhu a téže jakosti, dají se koupiti od zhotovitelů hudebních nástrojů. Proto nelze zde mluvit ani o objektivní, ani o subjektivní nemožnosti plnění, nejvýše o obtíži v plnění, o obtíži, kterou si žalovaný přivodil sám, poněvadž, jak prvním soudcem bezvadně zjištěno, činely proti úmluvě do prodeje dal, v dražbě koupil a ihned dále prodal. Tato obtíž v plnění nesprávně však žalovaného od splnění závazku vůči žalobci a proto správně první soudce uznal žalovaného povinným, aby činely dle smlouvy odevzdal v uschování Fr. U-ovi, pokud se týče Fr. Č-ovi, by umožněny byly další smluvné dispozice s nimi. Prohlásil-li tedy odvolací soud, že žalobce může pouze od smlouvy ustoupiti, nebo náhradu škody pohledávati, že však na splnění naléhati nemůže, posoudil sporný případ po stránce právní nesprávně a bylo dovolání vyhověti a rozsudek prvního soudu obnoviti.

Čís. 1265.

Zaměstnanec, jenž v závodě vůbec nepracuje, nýbrž mimo provozovnu (Freiörtelarbeiter), nemá nároku na dovolenou vůbec, tím méně na náhradu mzdy, připadající na dobu dovolené, poskytované kolektivní smlouvou dělníkům, zaměstnaným v závodě.

(Rozh. ze dne 25. října 1921, Rv I 765/21.)

V kolektivní smlouvě, již uzavřeli žalovaná firma se svými dělníky, byla dělníkům přiznána placená dovolená. Žalobce pracoval pro žalovanou firmu mimo provozovnu a domáhal se náhrady mzdy za dovolenou,